OPREDELITEV SOCIOLOGIJE

Predmet spoznavanja:

Sociologija je znanost ali veda, ki se sistematično ukvarja s proučevanjem družbe, družbenega življenja in z življenjem posameznika v družbi.

⇒ Opredelitev: Je znanost o: o družbenih skupinah, o družbenih pojavih in oblikah, o družbenih dejstvih in ustanovah, proučuje obnašanje, ki se oblikuje v družbi

⇒ Znanosti med sabo loči (isti predmet proučevanja):, vidik (značilen predmet proučevanja), način zastavitve vprašanja, sociološki pristop (način obravnave ?)

⇒ Sociološki pristop:
- značilno proučevanje družbenega življenja in družbenih skupin
- proučevanje pojavov in procesov v sodobnih družbah

⇒ SOCIALIZACIJA: proces s katerim se ljudje naučimo vzorcev obnašanja, ki veljajo v družbi za normalne

Sociologija in vsakdanje spoznanje:

⇒ predmet proučevanja pri sociologije je preučevanje dela našega vsakdanjika (soočamo se z različnimi ljudmi, institucijami[šola,sodišče], družbenimi vlogami[družinski član,učenec], …)
⇒ na podlagi svojih izkušen & z upoštevanjem vedenja v neki družbi(ki ga prevzemamo do drugih ljudi v družbi) izoblikujemo predstave in stališča o posameznih družbenih pojavih, procesih, dogajanju, odnosu
⇒ Alfred Schutz: razlikuje med 2 vrstama pomenov:
- nekateri pomeni so del vsakdanjega življenja – so samoumevni
- drugi pomeni so nam neznani [del druge kulture, preteklosti,…]

⇒ vedenje:

- sociološko vedenje:
  - sociološka imaginacija
- zdravorazumsko vedenje:
  - z vsakdanjimi spoznanji skušamo pojasniti družbene okoliščine, ki vplivajo na naše odločitve

sociološka imaginacija:
- intelektualna sposobnost, razumevanja pojavov v družbi v povezavi z družbo – družbena pogojenost človekovega vsakdanjega življenja z družbo

- osebne izkušnje so v povezavi z družbenimi & zgodovinskimi okoliščinami **[brezposelnost: 1.lenost, 2.povojni ni služb]**
- razumevanje širšega družbenega okolja & zgodovinskega obdobja v katerem je nek posameznik z problemom **[brezposelni: Dr. – toda v vojni še vedno brezposelni]**

⇒ sociologija se od zdravorazumskega vedenja loči po:
- sistematično
- znanstvenimi metodami proučevanja nekega problema **[poskuša nek problem dokazati]**
- splošnosti **[preveriti, če veljajo tudi v drugih družbah…]**
- preverljivosti

⇒ Sociologija s svojimi spoznanji želi ugotoviti vzroke, posledice posameznikova dejanja v neki družbi …in s tem vpliva na družbo

Pojem družbe in družbenega:

⇒ Družba: razmerje med družbo in posameznikom: kako družba vpliva na posameznika & kako lahko posameznik vpliva na družbo s svojimi dejanji

⇒ FUNKCIONALIZEM:
- Predstavnika:
  - Durkheim:
    - predmet sociologije so družbene dejstva, na katere ne morajo posamezniki vplivati, na človeka delujejo kot zunanje okolje
    - družbeni odnosi: odnosi med ljudmi, ne moremo določiti skupnih značilnosti in motivov posameznika
  - Weber:
    - Sociologija: znanost o družbenem delovanju
    - Za proučevanje ljudi, njihovih dejanj moramo poznati njihove subjektivne razloge – ne moremo podati nekih splošnih ugotovitev
    - Razlaga zakonitosti je mogoča samo v okviru idealnih tipov (z njimi lahko razložimo osnovne odnose & značilnosti za neke pojave)
- v ospredju: družbena struktura, ki vpliva na posameznika (se obnašamo v skladu z nekimi pravili)
- družba je celota idej, prepričanj, občutkov,…= je sistem, neodvisen od posameznikov

paradigma/perspektiva/teoretska smet: ko določena teoretska spoznanja močno vplivajo na nadaljnjo, novo raziskovanje

⇒ SIMBOLIČNI INTERAKCIONIZEM:

- V ospredju je posameznik in njegov vpliv na družbo (posameznik je tisti, ki oblikuje družbo v medsebojnih interakcijah , ne vpliva družba na njega družba njega)

Teoretične perspektive v sociologiji:

⇒ v sociologiji poznamo: **predmet raziskovanja** in **znanstvena spoznanja**

⇒ za raziskovanje družbenih pojavov imamo dva pristopa: **(kar odločilno vpliva na življenje posameznika)**

- **STRUKTURALIZEM:**
  - poudarja odločilen pomen delov družb(d.strukture) na življenje posameznika
  - posameznik se mora ravnati po pravilih, ki veljajo v družbi
  - večji pomen družbene skupine, v katere je posameznik vključen

- **INTERPRETATIVNI PRISTOP:**
  - družbeni stiki/interakcije in razumevanje sveta nam zaznamujejo življenje in družbo v kateri živimo
  - posameznik s svojim ravnanjem oblikuje družbo/d.strukturo
  - na naše življenje vplivajo stiki & razumevanje sveta

teoretične perspektive:

• FUNKCIONALIZEM:

- Strukturiranost družbe & kako posamezni deli družbe delujejo
- ljudje so zaradi življenja v skupnosti oblikovali funkcionalne sisteme, odnose, institucije
- vsak del družbe ima določeno vlogo/ funkcijo, ki prispeva k delovanju & ohranjanju družbe
- predstavnik: Talcott Parsons

• KONFLIKTNA TEORIJA:

- razporejanje družbene moči & družbeni konflikti, ki se pojavljajo
- različne družbene skupine imajo različno družbeno moč in vpliv – njihov položaj ni enak zato nenehno prihaja do konfliktov med njimi
- predstavnik: Karl Marx

strukturalistični pristop

• INTERAKCIONIZEM:

- kako si ljudje razlagajo okoliščine, v katerih se nahajajo
- kako simboli in način komunikacije vplivajo na naše razumevanje sveta
- kako se naučimo posameznih družbenih vlog & kako se vloge oblikujejo
- kako se ljudje obnašamo v določenih družbenih skupinah

interpretativni pristop

Sociološka teorija je niz idej, ki skušajo razložiti, kako družba ali nekateri vidiki družbe delujejo

Shema sociooloških teorij:

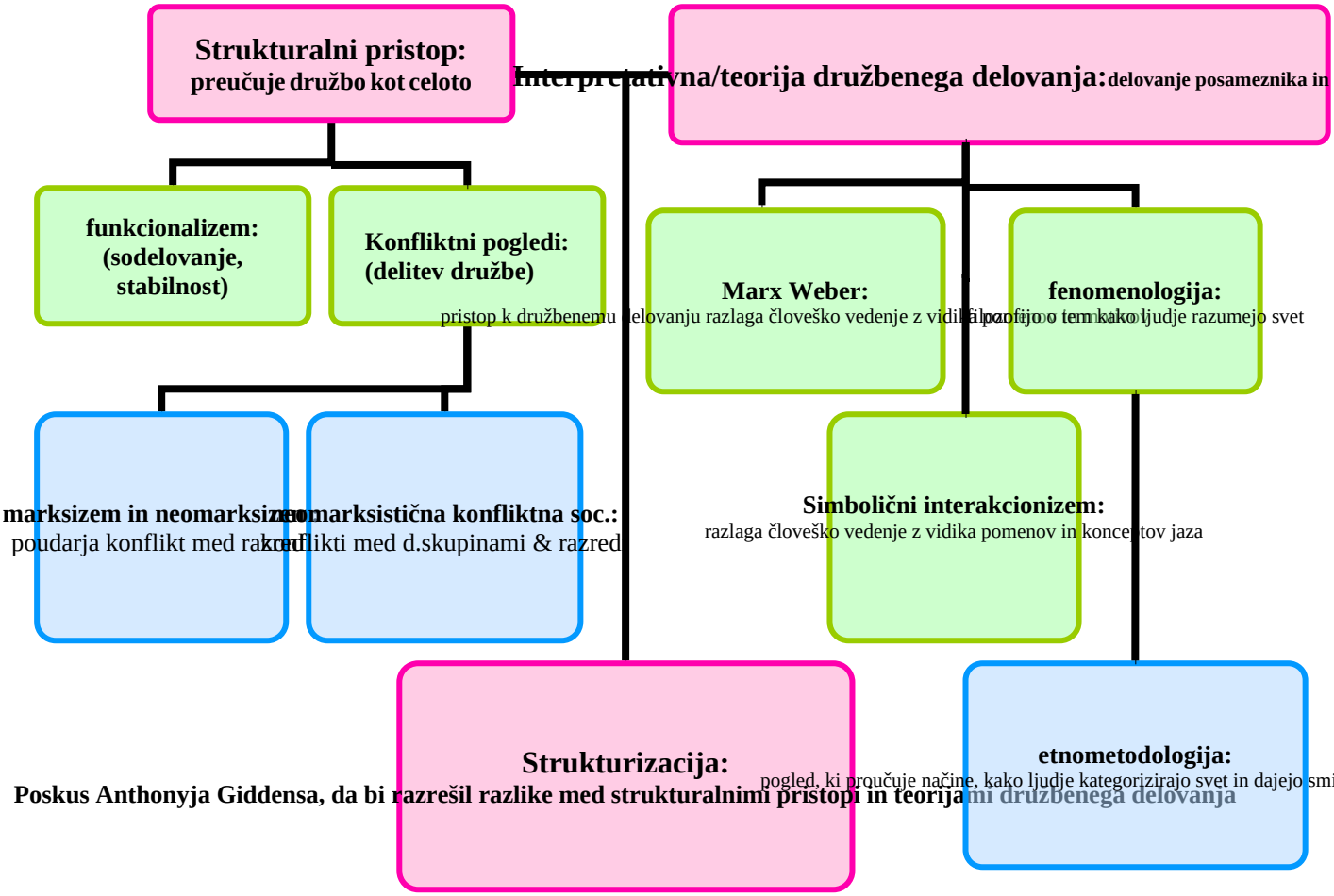
Strukturalni pristop:
preučuje družbo kot celoto
Interpretativna/teorija družbenega delovanja: delovanje posameznika in
funkcionalizem: (sodelovanje, stabilnost)
Konfliktni pogledi: (delitev družbe)
Marx Weber:
pristop k družbenemu delovanju razlaga človeško vedenje z vidika pomenov
fenomenologija:
filozofijo o tem kako ljudje razumejo svet
marksizem in neomarksizem:
poudarja konflikt med razredi
neomarksistična konfliktna soc.:
konflikti med d.skupinami & razredi
Simbolični interakcionizem:
razlaga človeško vedenje z vidika pomenov in konceptov jaza
Strukturizacija:
Poskus Anthonyja Giddensa, da bi razrešil razlike med strukturalnimi pristopi in teorijami družbenega delovanja
etnometodologija:
pogled, ki proučuje načine, kako ljudje kategorizirajo svet in dajejo smi

METODOLOGIJA SOCIOLOŠKEGA RAZISKOVANJA

Sociologija kot znanstvena disciplina:

⇒ Sociologija kot znanstvena disciplina mora zadostovati pogojem:
- ima opredeljen predmet raziskovanja
- sistematično vključuje dosedanja znanja – oblikuje fond znanstvenih znanj
- razvija načine spoznavanja in pridobivanja novih spoznan – metode raziskovanja

Sociologija ima torej opredeljen predmet in metode raziskovanja ter oblikovan sistem znanstvenih spoznanj

⇒ oblikovanje znanstvenega spoznanja poteka po določenem postopku, na določen način omogočena mora biti predvsem preverljivost in posplošitev spoznanj **(to opredeljujejo:)**

- **METODE RAZISKOVANJA:** ustaljeni postopki pridobivanja znanj
- **MOTODOLOGIJA:** nauk o metodah znanstvenega spoznavanja, veda o tem, kakšni so splošno veljavni načini, metode, načela/principi znanstvenega raziskovanja

NAČELA/PRINCIPI ZNANSTVENEGA SPOZNANJA:

⇒ NAČELA opredeljujejo temeljno razliko med znanstvenim in vsakdanjim spoznanjem:
- Vsakdanje spoznavanje: pridobimo iz izkušenj (npr.: večkrat opazimo da ženske vozijo slabše posplošimo:ženske-slabe voznice)
- Znanstveno spoznavanje: dokažemo, ugotovimo ali je pojav splošen ali pa velja samo za določen del družbe (dokažemo da so ženske slabše voznice, ali pa so morda slabše samo voznice od 20-30leta starosti…)

⇒ Načela znanstvenega spoznavanja:
- **splošnost:** za vsako spoznanje opredelimo, za koga in do kje velja (npr:Štajerci so žurerji – takoj sklepamo da so flegmatiki)
- **objektivnost:** izključimo subjektivnost & upoštevamo vse podatke (tudi tiste, ki našo tezo ne podpirajo)
- **preverljivost:** natančno opisan postopek, s katerim je bilo spoznanje pridobljeno – drugi znanstveniki:isti postopek-podoben/isti rezultat
- **veljavnost:** odnos med zbranimi podatki in raziskovalnim problemom - pozorni moramo biti, če smo s pridobljenimi podatki res potrdili/ovrgli postavljeno tezo, ali smo hkrati proučevali kaj drugega (npr.: primerjamo koliko znanja iz mat. imajo učenci v OŠ po svetu: v enih državah imajo v oš mat. 5 let, v drugih pa 8 let – s pridobljenimi rezultati bi tako ugotovili razlike pridobljenega znanja

med 5 leti in 8 leti, ne pa razlike dejanskega znanja med posameznimi državami)
- **zanesljivost:** kakovost meritev, odvisno od merskih instrumentov (kako je sestavljen/kako podroben je nek instrument-npr.:IQ, vprašalnik, ...)
- **natančnost/preciznost:** kako natančni so podatki, ki jih uporabljamo v raziskavi(npr.:ali smo anketo delali po celi Sloveniji ali le v glavnih mestih)
- **sistematičnost**

Viri in načini zbiranja podatkov:

PRIMARNI in SEKUNDARNI VIRI:

- podatke zbiramo sami
- dražje, zamudnejše
- imamo večji nadzor nad postopkom zbiranja in obdelavi podatkov

- uporabimo že zbrane in obdelane podatke
- odvisno kako natančni so-kako so zbrani, obdelani, interpretirani

⇒ branje tabel: preberemo naslov tabele/grafa, pogledamo komentar/pojasnilo, navedeni vir, naslov kolone & vrstice, enote

⇒ METODE RAZISKOVANJA: standardizirani načini oz. postopki zbiranja in obdelave podatkov (, ki so pri raziskavi bistvenega pomena)

TEMELJNI PRISTOP K RAZISKOVANJU:

⇒ (pri raziskovanju je pomembno kako pristopamo k pojasnjevanju problemov, pristopi pa so odvisni od pogledov na družbo)

⇒ **Kvantitativna metodologija:** (zagovorniki pozitivisti)
- družbena dejstva je mogoče obravnavati kot stvari
- družbeni svet lahko objektivno klasificiramo, preštejemo, ...
- družbena dejstva se pojavljajo skupaj (korelacija, ...-npr.:samomori,več med revnimi)
- vzorčne zveze med pojavi
- (zbiranje empiričnih podatkov)

⇒ **Kvalitativna metodologija:**
- pojasnjevanje dogodkov (in ne zbiranje empiripčnih podatkov)
- značilna za:
  - interpretativni pristop: (vodilo za delovanje posameznika je razumevanje in interpretiranje dogodkov)
  - simbolični interakcionizem: delovanje posameznika je mogoče razumeti s spoznanjem posameznikove podobe o sebi, družbi, ...

        - fenomenologija: osredotočenje na razumevanje pomenov in klasifikacij, ki jih ljudje uporabljajo v vsakdanjem življenju
    - (npr.: samomor:
        - Kvantitativno: zbiranje in primerjava podatkov med državami, ...
        - Kvalitativno:
            - kaj je bil vzrok vsakega posameznika, samomori so različne vrste dejanj (impretativni p.)
            - samomorilno vedenje je način odzivanja na problem)

Proces oblikovanja znanstvenega spoznanja:

⇒ znanstvena spoznanja se oblikujejo v procesu raziskovanja
⇒ znanstveno spoznanje predpostavlja:
- obstoj določenega reda/zakonitosti v stvarnosti
- nenaključnost dogodkov
- moč raziskovanja pojavov
- povezanost med pojavi

DOMNEVA ali HIPOTEZA:
⇒ je najsplošnejše videnje pojava ali povezanosti med pojavi
⇒ z njo konkretneje opredelimo raziskovalni problem-jasneje usmerimo raziskov. delo in si ga s tem tudi omejimo, hkrati predlagamo razumevanje procesov
⇒ hipoteza usmerja raziskovalno delo

⇩

HIPOTEZA ali DOMNEVA: je predlog za razumevanje pojavov in procesov; je predlog o obstoju, lastnostih in povezanosti med pojavi in procesi

⇩

⇒ Oblikovanje hipotez:
- jasne, natančno definirane
- vsebuje pogoje,pod katerimi pride do medsebojnih povezav,smeri povezav
- morajo biti preverljive z ustreznimi metodami
- vrednotno nevtralne

⇒ postavljamo jih na podlagi dostopnih virov
⇒ z njimi poskušamo
⇒ hipoteza je najsplošnejše videnje o obstoji in povezanosti pojavov

SPREMENLJIVKE ali VARIABLE:
⇒ v raziskovanju določimo tudi spremenljivke, ki opredeljujejo katere od dimenzij/lastnosti(=spremenljivke) so posebej pomembne/relativne
⇒ SPREMENLJIVKA: dimenzije/lastnosti, ki lahko imajo različne vrednosti
⇒ Primeri spremenljivk: spol, starost, pripadnost d.sloju, izobrazba, dohodek, zaposlenost/brezposelnost, ...
⇒ Značilnosti: vskaki enoti, ki jo vključimo v raziskavo lahko pripišemo določene lastnosti oz. vrednosti

SPREMENLJIVKA/VARIABLA: je pojav, lastnost ali značilnost, ki se spreminja

⇒ KAZALCI/INDIKATORIJ: so vrednosti/enote, s katerimi natančno opisujemo nek pojav

v hipotezo tako s spremenljivkami in kazalci torej natančno opredelimo kaj bomo raziskovali, katere spremenljivke bomo upoštevali in s katerimi kazalci bomo merili spremenljivke

⇒ proučevanje povezanosti med dogodki = raziskovanje povezanosti med spremenljivkami

⇒ NEODVISNE in ODVISNE SPREMENLJIVKE:

- vpliva na odvisno spremenljivko
- pojasnjuje pojav, saj povzroča spremembo na odvisni spr.

- je predmet proučevanja
- nanjo vpliva neodvisna spremenljivka– zato se spreminja

- ko proučujemo vzročno-posledično vplivanje ene spremenljivke na drugo
- odvisna spremenljivka je tista, ki je predmet našega proučevanja, se spreminja, ker nanjo vpliva/deluje neodvisna, ki pojasnjuje pojav/dogodek in povzroča spremembo
- smer vplivanja: kriterij razlikovanja med spremenljivkama (odvisno od hipoteze)

KORELACIJA in VZROČNOST:

KORELACIJA: izraža stopnjo povezanosti med pojavi in procesi

VZROČNOST: zveze med pojavi (en pojav je vzrok, drugi pa posledica)

⇒ vsaka povezanost med pojavi ni nujno tudi vzročna

NAVIDEZNA VEZ: kadar ugotavljamo povezanost med dvema pojavoma, ki jo povzroča nek tretji pojav

(npr.: vzrok: letni časi-poleti, posledica:samomori toda, navidezna vez-pravi vzrok samomorov je tretji pojav: večja osamljenost od drugih … povezanost med samomori in letnimi časi, je bila povzročena zaradi števila socialnih stikov)

VZORČANJE:

⇒ VZORČENJE: pravila in postopki za izbor vzorca

⇒ Načini vzorčenja:
- **naključno vzorčenje:** način vzorčenja, pri katerem imajo vsi predstavniki populacije enako možnost da so izbrani:
  - slojno vzorčenje:populacijo razdelimo v skupine, ki so proporcionalne z njihovimi deleži v celotni populaciji (v družbi je 15%upokojenih=v vzorcu je 15% upokojenih)
  - vzorčenje po skupkih/večstopensko vzorčenje:namesto da bi izbrali vzorec iz celotnega območja, izberemo naključno le nekatera območja
  - večfazno vzorčenje: izdelamo drug, manjši vzorec, potem ko smo že izdalali glavnega (preverimo rezultate prvega vzorca)
- **strukturirano vzorčenje:** populacijo razdelimo na podlagi že znanih dejstev

⇒ **POPULACIJA**: je skupnost/množica vseh enot proučevanega pojava
⇒ **VZOREC**: del proučevanje populacije, na podlagi katerega lahko posplošimo celotno populacijo
⇒ Pravila vzorčenja: - vzorec mora biti reprezentativen: struktura vzorca se mora ujemati s strukturo prebivalstva (npr.: glede na spol,starost,izobrazbo,...)
⇒ PILOTSKI VZOREC: majhen vzorec, za odkrivanje morebitnih nepredvidenih problemov, pri raziskovanju novega področja
⇒ Velikost vzorca: je odvisna od raznolikosti populacije in tudi vzorca, za katerega smo se odločili

Metode sociološkega raziskovanja:

⇒ Izbira metod je odvisna od:
- predmeta raziskovanja (za določena r.? so določene metode primernejše)
- pogojev (čas, denar, ...)
- temeljne usmeritve (kako pristopamo k zbiranju podatkov)

PRIDOBIVANJE PODATKOV OD LJUDI:

Raziskovalna metoda	+ prednosti +	- slabosti -
OPAZOVANJE z in brez udeležbe: [subjektivna sco.]	• bogatejše informacije • omogoča vključevanje novih vidikov • brez udeležbe: +objektivno, -površinsko razumevanje • z udeležbo:+razisk.se vživi v mišlenje skupine, -vpliv na sk.	• samo majhne skupine • težave z generalizacijo
SPRAŠEVANJE: (anketa, intervju)	• pridobivanje podatkov • omogoča natančne primerjave • omogočanje postavitve dodatnih vprašanj	• spraševalec lahko zaide, lahko usmerja odgovore • v ogd. je kar ljudje mislijo da hoče raziskovalec slišati
VPRAŠALNIK: (odprti & zaprti	• poceni • enostavno zbiranje	• morajo biti jasni, drugače jih ljudje ne

tip)	• neosebni, ljudi ne spravljajo v zadrego	razumejo • veliko ljudi vprašalnikov noče reševati ("ne ljubi")
POSLUŠANJE: (etnografska metoda)	• slišiš tisto, na kar sam nebi pomislil • boljše spoznavanje z resničnim življ. (neizumetničena situacija)	• ljudje pripovedujejo, kar mislijo da hoče raziskovalec slišati • raziskovanje majhnih vzorcev
EKSPERIMENT:	• kontrola spremenljivk • ponavljanje in preverjanje rezultatov	• eksperiment ni mogoč • ljudje se ne vedejo normalno
ANALIZA DOKUMENTOV:	• gradivo tudi iz časovno oddaljenih obdobij	• viri so lahko parcialni • vprašljiva verjetnost • težje jih interpretiramo

ANKETNE RAZISKAVE:

⇒ Presečne študije: anketo izvajamo v kratkem časovnem obdobju- ugotovimo trenutno mnenje neke skupine

⇒ Študije primera/poglabljalne študije: podrobno preučevanje majhne skupine ljudi ali nekega pomembnega dogodka

⇒ Longitudialne študije: proučevanje sprememb v družbi v daljšem čas. obdobju

⇒ METODOLOŠKI PLURALIZEM: kombiniranje različnih kvantitativnih in kvalitativnih metod

⇒ pri raziskovanju so sporna tudi **etična vprašanja** (saj z raziskavo vstopamo v posameznikovo zasebno življ.)

⇒ Značilnosti raziskovalnega problema: (odvisno od časa, ...)
- Študija posameznega primera
- Primerjalna analiza

⇒ Časovna omejenost raziskovalne strategije:
- eno časovno obdobje
- spremembe v daljšem časovnem obdobju – **longitudinalne študije** (ponovno raziskovanje istega problema z isto skupino, ali drugo skupino)

⇒ pilotne študije: ko raziskovalni raziskujejo popolnoma neznano področje, si najprej ustvarijo grobo predstavo o študiji s pilotno študijo

Stopnje/Faze raziskovalnega dela:

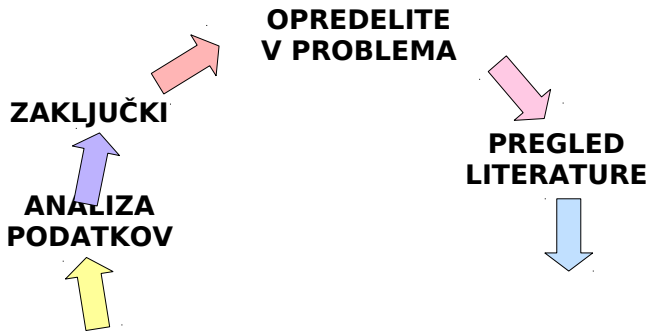

STOPNJE ali FAZE RAZISKOVALNEGA DELA: so posamezni koraki pri raziskovanju, pri čemer upoštevmo temeljna načela/principe znanst. spoznanja

1. **OPREDELITEV PROBLEMA:**
   - dobro postavljeno vpr. = rešitev problema
   - utemeljimo in opredelimo sociološki vidik
   - opredelitve:
     - na opisni/deskriptivni ravni:(opis medsebojnih vplivanj dejavnikov, ...)
     - na pojasnjevalni ravni: (pojasnimo, zakaj se kaki odnosi izoblikujejo)

2. **PREGLED LITERATURE:**
   - pregled predhodne literature, ki že obstaja o določenem območju
   - ugotovimo, kako so se problema lotevali v preteklosti, kateri vidiki še niso bili analizirani
   - lažje opredelimo osnovne pojme, ki jih bomo vključili v raziskavo
   - smo opozorjeni na možnosti in omejitve
3. **OPREDELITEV HIPOTEZE:** postavimo domnevo o odnosih, povezanosti med pojavi

4. **IZBOR METOD:**
   - izberemo metodo raziskovanja (kako zbrati gradivo, podatke, ...)
   - (izbor metode je odvisem od hipoteze in vrste problema)
   - navadno uporabljamo kombinacijo večih metod
   - problem veljavnosti (ali smo z metodo res pridobili podatke, ki so pomembni za raziskavo)

5. **ZBIRANJE PODATKOV:**
   - vodenje dokumentacije
   - raziskovalec-mora imeti sposobnost komuniciranja
   - informacije je treba urediti in sistematično predstaviti
   - zbiranje podatkov: je zbiranje informacij, vedenj, empiričnih podatkov, ...
   - pomembne način predstavitve podatkov

6. **ANALIZA REZULTATOV:**
   - zveza med zbranimi podatki in opredeljeno hipotezo (previrimo problem veljavnosti)
   - interpretiramo rezultate (kaj lahko na osnovi zbranih podatkov trdimo)
   - potrebna kritičnost in nepristranskost

7. **ZAKLJUČKI/SKLEPI/TEMELJNE UGOTOVITVE:**
   - odgovorimo na raziskovalno vprašanje
   - odgovor: celovit, vsebuje oceno raziskovalnega dosežka glede na dosedanja spoznanja o predmetu

- opozarja na omejitve pri posploševanju ugotovitev (za kakšno skupino družbe velja ugotovitev–npr.:pasivnost-velja za najstnike,navedena leta...)
- nepristranskost in utemeljenost z zbranimi podatki, viri, ...

POVZETEK: **UVOD V SOCIOLOGIJO**

⇒ vsaka znanstvena disciplina ima opredeljen:

- predmet raziskovanja
- metode raziskovanja
- sistem znanst. spoznanj

⇒ METODE RAZISKOVANJA:
- so načini spoznavanja in pridobivanja novih znanstveni spoznanj
- **Metodologija:** je veda o:
  - splošno veljavnih načinih
  - metodah
  - načelih/principih znanstvenega raziskovanja & spoznanja

⇒ ZNANSTVENO SPOZNANJE: ko pri raziskovanju upoštevamo:
- splošnost
- objektivnost
- preverljivost
- veljavnost
- zanesljivost
- natančnost/preciznost
- sistematičnost

⇒ Znanstveno spoznanje: predpostavlja:
  - določen red
  - dogodki niso naključni
- poskušamo ugotoviti kako, kdaj, ... so pojavi med samo povezani
- **povezanost/korelacija:** je v določenih okoliščinah, stalna zveza med pojavi
- z **hipotezo/domnevo** pojasnimo naše najsplošnješe videnje o povezanosti med pojavi

⇒ SPREMENLJIVKA: je pojav, lastnost, značilnost, ki se spreminja
- neodvisna in odvisna spremenljivka: vzročno-posledično vplivanje ene spremenljivke na drugo
  - neodvisna spremenljivka: povzroča spremembo, je vzrok
  - odvisna spremenljivka: je posledica

- kriterij razlikovanja med spremenljivkama je smer vplivanja (odvisna je od postavljene hipoteze)
- **navidezna vez**

⇒ VZOREC: je del populacije, ki jo preučujemo – mora biti reprezentativen (predstavlja celotno populacijo, struktura vzorca se mora ujemati s strukturo prebivalstva)

⇒ METODE RAZISKOVANJA:
- postopki, s katerimi pridobivamo nove podatke – na podlagi katerih oblikujem znanstvena spoznanja
  - metoda spraševanja (anketa, intervju)
  - opazovanje z in brez udeležbe
  - eksperiment
  - etnografska metoda

⇒ KVANTITATIVNO in KVALITATIVNO RAZISKOVANJE:
- **Metodološki pluralizem:** kombiniranje različnih kvantitativnih in kvalitativnih metod

⇒ STOPNJE/FAZE RAZISKOVALNEGA DELA: (načrt raziskovanja, po korakih)